

Sygn. akt II K 1158/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2013 r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący SSR Joanna Zaganiacz

Protokolant Dorota Bogusławska - Klimeczak

Przy udziale Prokuratora PR w Ś. – A. Z.

po rozpoznaniu dnia 7 marca 2013 r., 16 kwietnia 2013 r., 20 maja 2013 r. sprawy

A. B. (1)

syna A. i J. z d. J.

ur. (...) w Ś.

oskarżonego o to, że:

w okresie od września 2009 roku do lipca 2012 roku w Ś. woj. (...) znęca się psychicznie i fizycznie nad żoną Z. B., córką M. B., synem G. B. (1), P. B., B. B. i A. B. (2) w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu bez konkretnego powodu wszczynał awantury słowne podczas których znieważał, szarpał za odzież, popychał, wyłączał prąd wodę i ogrzewanie w mieszkaniu podczas kąpieli domowników oraz groził pozbawieniem życia ,a w dniu 15 lipca 2012 roku będąc pod wpływem alkoholu tasakiem groził pozbawieniem życia

tj. o czyn z art. 207 § 1 kk

I. oskarżonego A. B. (1) uznaje za winnego czynu opisanego w części wstępnej wyroku, tj. występku z art. 207 § 1 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu A. B. (3) w pkt I wyroku warunkowo zawiesza na okres próby lat 3 (trzech);

III. na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązuje oskarżonego A. B. (1) do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby;

IV. na podstawie art. 73 § 1 kk oddaje oskarżonego A. B. (1) w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

V. na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza oskarżonemu A. B. (3) na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania w sprawie od dnia 15 lipca 2012 roku do dnia 17 lipca 2012 roku;

VI. zwalnia oskarżonego A. B. (1) od ponoszenia kosztów sądowych w tym od opłaty, zaliczając wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony A. B. (1) zamieszkuje w Ś. przy ul. (...) wspólnie z żoną Z. B. oraz dziećmi: M., G., P. – obecnie już pełnoletnimi oraz młodszymi A. (8 lat) i B. (12 lat). Żona oskarżonego do 2010 r. nie pracowała i pobierała zasiłek pielęgnacyjny z tytułu opieki nad synem B., który ma wadę serca. Rodzina pozostawała przez większość czasu na wyłącznym utrzymaniu oskarżonego, co rodziło problemy finansowe. W 2009 roku oskarżony przejściowo stracił zatrudnienie, a trudna sytuacja materialna rodziny pogłębiała konflikt między małżonkami, który dodatkowo eskalował z czasem w związku z nadużywaniem przez oskarżonego alkoholu. Pod jego wpływem oskarżony stawał się agresywny wobec członków rodziny – wyzywał wulgarnie żonę i starsze dzieci, popychał ich i szarpał. Awantury wywołane przez oskarżonego dotyczyły również budzącego zastrzeżenia zachowania jego córki M. B., która przez pewien czas sprawiała problemy wychowawcze i nadużywała alkoholu. Oskarżony na problematyczne zachowanie córki reagował agresywnie, wyzywając ją i szarpiąc. Gdy któregoś razu oskarżony w trakcie kłótni z córką popchnął ją na wersalkę, w obronie siostry stanął P. B., oskarżony uderzył go w twarz, rozbijając mu wargę.

Oskarżony zachowywał się także w sposób uprzykrzający członkom rodziny wspólne z nim zamieszkiwanie, szykanował ich wyłączając prąd, gdy korzystali z komputera lub oglądali telewizję, rozregulowywał junkers, gdy korzystali z łazienki, zakłócał żonie i dzieciom spoczynek nocny umyślnie hałasując, zapalając światło i głośno monologując lub budząc wcześniej rano.

W dniu 17 listopada 2012 roku, gdy miało miejsce otwarcie (...) w (...), oskarżony nietrzeźwy chodził ulicami za żoną i dziećmi wyzywając ich wulgarnie, a następnie po powrocie do domu trzymając w ręku nóż groził członkom swej rodziny, że ich pozabija.

Dowody:

Zeznania świadków:

Z. B. – k. 100 v.-101, 8-9, 23-24

M. B. – k. 102-103, 14-15

P. B. – k. 103, 20-21

G. B. (1) – k. 103 v., 17-18

R. G. – k. 106v., 37-38

J. R. – k. 103v., 42-43

Napastliwe zachowanie oskarżonego było wielokrotnie powodem interwencji policji, w wyniku których oskarżony bywał zatrzymywany do wytrzeźwienia.

Dowody:

Zeznania świadków:

Z. B. – k. 100 v.-101, 8-9, 23-24

M. B. – k. 102-103, 14-15

P. B. – k. 103, 20-21

G. B. (1) – k. 103 v., 17-18

Kopie notatników służbowych – k. 58-74

Wykaz interwencji – k. 11-13

W dniu 15 lipca 2012 roku oskarżony wyciągnął kuchenny tasak i zaczął odgrażać się żonie i dzieciom, że tego dnia zdarzy się jakieś nieszczęście, że zacznie się ich nowe życie pod ziemią. Zwrócił się do syna P. proponując mu wulgarnie, że obetnie tasakiem mu nogę, na której syn miał kleszcza. Oskarżony był przy tym nietrzeźwy, więc jego zachowanie wzbudziło obawy Z. B., która postanowiła opuścić mieszkanie i zabrać młodszych synów na cmentarz, a następnie na podwórko. Oskarżony początkowo podążał za nią, telefonując do niej i na zmianę prosząc żeby wróciła do domu oraz grożąc, że jeśli tego nie zrobi, to coś złego się wydarzy. Oskarżał również żonę o romans ze znajomym mieszkającym w pobliżu, J. R., do którego zadzwonił próbując namówić go na spotkanie, twierdząc, że chce z nim porozmawiać. Następnie oskarżony wrócił do domu, gdzie zastała go M. B., która zadzwoniła po policję. W wyniku interwencji oskarżony został zatrzymany. Badanie jego stanu trzeźwości wykazało wówczas u oskarżonego stężenie 3,02‰ alkoholu.

Dowody:

Zeznania świadków:

Z. B. – k. 100 v.-101, 8-9, 23-24

M. B. – k. 102-103, 14-15

P. B. – k. 103, 20-21

G. B. (1) – k. 103 v., 17-18

P. S. – k. 106, 34-35

Notatka urzędowa – k. 1

Protokół badania stanu trzeźwości – k. 2

Protokół zatrzymania – k. 3

Oskarżony nie był dotychczas karany sądownie.

Dowód:

Dane o karalności – k. 36

Oskarżony A. B. (1) nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że do nieporozumień pomiędzy nim a żoną dochodziło na tle nadużywania przez nią alkoholu oraz jej udziału w imprezach towarzyskich, podczas których Z. B. spożywała alkohol w obecności dzieci. Oskarżony wskazał również, że do kłótni i szarpanin pomiędzy nim a członkami rodziny, zwłaszcza synami, dochodziło również w związku z nagannym zachowaniem jego córki, w obronie której stawali synowie P. i G.. Przyznał, że zdarzało się, że zmniejszał płomień w junkersie podczas kąpieli członków rodziny, co tłumaczył nieostrożnym korzystaniem przez nich z tego urządzenia. Odnośnie zdarzenia z 15 lipca 2012 roku oskarżony stwierdził, że zabrał tasak, ponieważ chciał go pokazać sąsiadowi R. G., który skupuje antyki, aby dokonać jego wyceny. Oskarżony zaprzeczył również uzależnieniu od alkoholu i stwierdził, że uczestniczy w terapii odwykowej aby udowodnić, że nie jest alkoholikiem.

Wyjaśnienia oskarżonego – k. 99v.-100, 29-30, 31-32, 55-57

Nadto Sąd zważył, co następuje:

Okoliczności popełnienia przez oskarżonego A. B. (1) zarzucanego mu przestępstwa nie budziły wątpliwości. Zostały one przez Sąd ustalone na podstawie zeznań członków rodziny oskarżonego przesłuchanych w sprawie w charakterze świadków – pokrzywdzonych Z. B. oraz dzieci oskarżonego: M., P. i G. B. (2). Wymienieni pokrzywdzeni w jednolity, spójny i konsekwentny sposób relacjonowali szczegóły zachowania oskarżonego, wskazując, że przypisane mu naganne zachowanie datuje się od ok. 4 lat, co odpowiadało początkowej dacie przestępstwa objętego zarzutem. Z ich zeznań wynikało, że oskarżony w okresie od 2009 r. do 15 lipca 2012 roku (daty zatrzymania oskarżonego) wielokrotnie wywoływał on awantury domowe, podczas których wulgarnie wyzywał pokrzywdzonych oraz naruszał ich nietykalność cielesną szarpiąc ich czy popychając. Nadto, jak zgodnie wskazywali pokrzywdzeni, oskarżony groził im pozbawieniem życia, posługując się przy tym również nożami lub – jak w przypadku ostatniego chronologicznie zdarzenia, które stało się przyczyną zatrzymania oskarżonego i zainicjowało niniejszy proces – tasakiem. Sąd ustalił nadto, że oskarżony także w inny sposób szykanował członków rodziny wyłączając im złośliwie prąd, wodę czy ogrzewanie, zakłócając spoczynek nocny. Jednoznacznie również wynika z zeznań wymienionych świadków, że powodem opisanego zachowania oskarżonego jest nadużywanie przez niego alkoholu, która to okoliczność znajduje również potwierdzenie w protokole badania oskarżonego bezpośrednio po zatrzymaniu w dniu 15 lipca 2012 roku. Stwierdzono wówczas u oskarżonego stężenie 3,02‰ alkoholu. Nadto z zapisów zawartych w dopuszczonych jako dowody kopiach notatników służbowych policjantów interweniujących w miejscu zamieszkania oskarżonego również wynika, że w trakcie tych interwencji oskarżony był nietrzeźwy. Jak wyżej wskazano, zeznania wymienionych świadków są w tym zakresie jednolite, korespondują ze sobą nawzajem i tworzą spójny obraz relacji pomiędzy oskarżonym a jego rodziną. Z powyższych względów Sąd ocenił relacje tych świadków jako wiarygodne.

Przy ustalaniu stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd posiłkował się również zeznaniami świadków P. S., R. G. i J. R.. Pierwszy z wymienionych świadków jako funkcjonariusz Policji interweniował w mieszkaniu oskarżonego w dniu 15 lipca 2012 roku i opisał okoliczności przebiegu tej interwencji. Z kolei dwaj pozostali wymienieni świadkowie są sąsiadami i znajomymi oskarżonego, a ich zeznania potwierdzały, że oskarżony często spożywa alkohol i pod jego wpływem awanturował się, że pomawiał on swoją żonę o zdradę oraz że ta uskarżała się na jego zachowanie. Świadek U. nadto zeznał, że oskarżony – wbrew treści jego wyjaśnień – nie zwracał się do niego o wycenę żadnych przedmiotów, w tym tasaka. Zeznania wskazanych świadków nie odnosiły się bezpośrednio do meritum sprawy, ale do okoliczności pobocznych, stanowiących istotny kontekst całej sytuacji i pozwalały na stworzenie pełniejszej charakterystyki postępowania oskarżonego. Relacje te Sąd również uznał za wiarygodne, nie znajdując w pozostałym materiale dowodowym podstaw do ich zakwestionowania.

Sąd odmówił wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, w których generalnie kwestionował on jakoby dopuszczał się zachowań wskazanych w zarzucie, a podawanych przez świadków. Z wyjaśnień oskarżonego wynika, że pełną odpowiedzialnością za swoje złe relacje z pozostałymi członkami rodziny obwinia ich samych, w tym żonę – zarzucając jej nadużywanie alkoholu i zaniebywanie obowiązków domowych, córkę – wskazując na jej naganne zachowanie, które miało wyprowadzać go z równowagi, jak też starszych synów, kwestionujących jego autorytet ojcowski. Z relacji oskarżonego wyłania się obraz jego samego jako ofiary zaburzonych stosunków rodzinnych, który jednak nie znajduje potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym, na który składają się przecież nie tylko zeznania żony i dzieci oskarżonego, ale też wypowiedzi innych osób oraz dokumenty potwierdzające fakt wielokrotnych interwencji policyjnych w miejscu zamieszkania oskarżonego. Oskarżony zaprzeczał również, jakoby miał nadużywać alkoholu, zarzucając jednocześnie takie nawyki swojej żonie. Jako kuriozalne należy w tym wypadku ocenić stwierdzenie oskarżonego, że uczestniczy on w terapii odwykowej dla osób uzależnionych od alkoholu, aby wykazać, że nie jest alkoholikiem. W ocenie Sądu powołane wyjaśnienia oskarżonego stanowią wyraz obranej przez niego linii obrony ukierunkowanej na uniknięcie odpowiedzialności karnej i nie odzwierciedlają rzeczywistego stanu rzeczy. Całością ustalonych zachowań oskarżonego wskazuje na realizację przez niego znamion zarzucanego mu przestępstwa z art. 207 § 1 kk.

Należy zważyć, że ustawowe pojęcie „znęca się” obejmuje różnego rodzaju działania lub zaniechania polegające na umyślnym zadawaniu bólu fizycznego lub dotkliwych cierpień moralnych, powtarzającym się lub jednorazowym, lecz intensywnym i rozciągniętym w czasie. Pogląd taki jest utrwalony w judykaturze prawa karnego i został wyrażony

min. w uchwale Sądu Najwyższego z 9 czerwca 1976 roku, VI KZP 13/75, OSNOW 1976/7-8/86 pkt. 2, a Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podgląd ten podziela. Zachowaniu sprawcy musi towarzyszyć intensywność, dotkliwość i poniżanie w eskalacji ponad miarę oraz cel przewidziany w pojedynczych czynnościach naruszających różne dobra chronione prawem. Celem takim jest udręczenie ofiary, poniżenie jej lub dokuczenie albo wyrządzenie jej innej przykrości, bez względu na rodzaj pobudek. Do zachowań realizujących znamię znęcania się psychicznego zalicza się min. znieważanie, groźby bezprawne, straszenie, wyszydzanie, poniżanie, zaś jako przejawy znęcania się fizycznego kwalifikowane są zachowania polegające na biciu, kopaniu, popychaniu, targaniu za włosy, niszczenie sprzętów domowych, zmuszanie do wykonywania upokarzających czynności. Zarówno doktryna, jak i orzecznictwo stoi na stanowisku, iż normatywne znamię „znęcania się” winno być interpretowane poprzez odwołanie się do ocen obiektywnych, ogólnospołecznych. Dla przyjęcia lub odrzucenia tego znamienia nie jest wystarczające samo odczucie pokrzywdzonego, a jedynie miarodajne jest hipotetyczne odczucie wzorcowego obywatela, tzn. człowieka o właściwym stopniu socjalizacji i wrażliwości na krzywdę drugiej osoby (por. A. Wąsek, Komentarz do kodeksu karnego, Wydawnictwo Beck, Warszawa 2004, s. 977). Odnosząc te uwagi do okoliczności niniejszej sprawy należy stwierdzić, że oskarżony swoim zachowaniem zrealizował wymienione wyżej postacie cechy znęcania się fizycznego, a także psychicznego, a do tych ostatnich należy zaliczyć min. kierowanie wobec pokrzywdzonych groźb, wulgarnych wyzwisk, szykanowanie, uporczywe utrudnianie wspólnego zamieszkiwania np. poprzez zakłócanie spoczynku nocnego. Sąd podzielił pogląd wyrażony w zarzucie, zgodnie z którym pokrzywdzonymi działaniem oskarżonego są także najmłodsze dzieci – A. i B., gdyż zamieszkując wspólnie z całą rodziną byli oni również bezpośrednio dotknięci nagannymi zachowaniami ojca tworzącymi atmosferę poczucia zagrożenia, braku spokoju, trwającego i eskalującego konfliktu pomiędzy oskarżonym a resztą rodziny. Wbrew sugestiom zawartym w wyjaśnieniach oskarżonego, nie sposób przypisać choćby części za zaistnienie tego konfliktu pozostałym członkom rodziny oskarżonego, gdyż brak jest w materiale dowodowym przesłanek do stwierdzenia, że uporczywe i powtarzające się zniewagi, naruszenia nietykalności cielesnej czy innego rodzaju naganne zachowania miały w niniejszej sprawie charakter wzajemny i występowały z takim samym lub choćby zbliżonym nasileniem po obu stronach.

Za czyn będący przedmiotem sprawy Sąd wymierzył oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności. W ocenie Sądu kara powyższa pozostaje adekwatna do stopnia zawinienia oskarżonego oraz stopnia społecznej szkodliwości jego czynu. Podkreślenia wymaga, że oskarżony dopuścił się przestępstwa na szkodę osób najbliższych, podejmując w sposób pozbawiony jakiegokolwiek usprawiedliwienia zachowania krzywdzące pokrzywdzonych. Zakres reguł współżycia społecznego, które oskarżony swoim zachowaniem naruszył jest szeroki i nie zachodzą w niniejszej sprawie jakiegokolwiek okoliczności łagodzące. Nie bez znaczenia dla wymiaru kary musiał być fakt działania przez oskarżonego pod wpływem alkoholu, mimo że oskarżony musiał mieć świadomość wpływu, jaki stan nietrzeźwości wywiera na jego zachowanie. Stosunkowo długi czas, w ciągu którego oskarżony podejmował przypisane mu zachowania również nie mógł pozostać bez wpływu na wymiar kary.

Jednocześnie mając na względzie fakt, że oskarżony cieszył się dotychczas statusem osoby nie karanej, Sąd uznał, że wystarczająca dla osiągnięcia wobec A. B. (1) wychowawczych i zapobiegawczych celów kary będzie orzeczenie wobec niego kary pozbawienia wolności z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania. Wzmocnieniu prewencyjnego oddziaływania kary ma służyć również oddanie oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego, którego zadaniem będzie monitorowanie bieżącego zachowania oskarżonego, a nadto zobowiązanie oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu, co zdaje się mieć szczególne znaczenie w kontekście ustalenia, że naganne zachowania oskarżonego miały związek właśnie z nadmiernym spożywaniem przez niego alkoholu (pkt. III i IV wyroku).

Na poczet kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego Sąd zaliczył okres jego tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie (pkt. V wyroku).

Orzekając o kosztach procesu Sąd oparł się na przepisie 624 § 1 kpk, uwzględniając sytuację majątkową oskarżonego (pkt. VI wyroku).